

VARSTVO DVOŽIVK NA VEČNI POTI V LJUBLJANI (KRAJINSKI PARK TIVOLI, ROŽNIK IN ŠIŠENSKI HRIB)

Avtor: Luka ŠPARL

Prva sistematična inventarizacija dvoživk na območju parka je bila izvedena leta 2003 (Lešnik, CKFF). Tekom raziskave je bilo potrjenih 8 vrst dvoživk, s historičnimi podatki skupno 10 vrst in sicer:

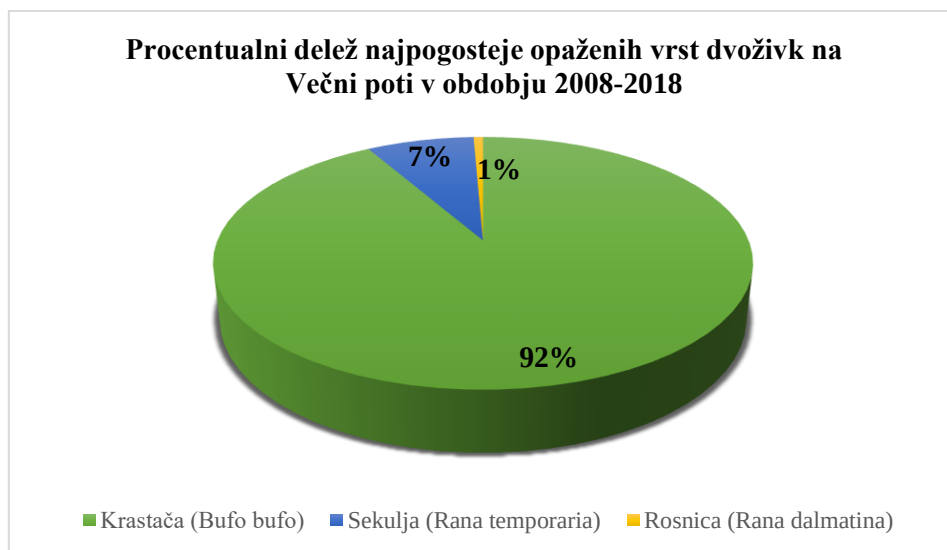
→ navadni močerad, veliki pupek, navadni pupek, hribski urh, navadna krastača, zelena krastača, sekulja, rosnica, debeloglavka in zelena žaba.

Slika 1: Zeleni žabi ((*Pelophylax*) *kl. esculenta*) foto: Dušan Šipek

Sistematično spremljanje migracij dvoživk na Večni poti je bilo prvič izvedeno v letih 2007 in 2008 (Poboljšaj, K., Lešnik, A., 2008), vsakoletna akcija varstva dvoživk na Večni poti poteka od leta 2010 dalje (Herpetološko društvo, 2010-2019).

Med vsakoletno akcijo varstva dvoživk na Večni poti so glavne opažene vrste: krastača (*Bufo bufo*), sekulja (*Rana temporaria*) in rosnica (*Rana dalmatina*).

Slika 2: Varovalna ograja za dvoživke ob Večni poti

foto: Luka Šparl

Slika 3: Mlaka na zunanji strani ograde za medvede pri Živalskem vrtu Ljubljana

foto: Luka Šparl

→ Varstvo dvoživk na Večni poti in redno spremljanje stanja populacije poteka kontinuirano od leta 2007 dalje. Najmanj dvoživk je bilo opaženih leta 2013 (1672 osebkov) in največ leta 2015 (4284 osebkov).

Ustni podatki pričajo tudi o prisotnosti posameznih osebkov plavčkov (*Rana arvalis*) v preteklih letih.

Več o slovenskih žabah si lahko preberete v odlični [fotoreportaži](#), objavljeni v reviji National Geographic Slovenija avtorja Mateja Vraniča.

Slika 4: Navadna krastača (*Bufo bufo*)

foto: Saša Vochl

Tabela: Varstveni status dvoživk potrjenih na območju Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (vključno z ustnimi viri - primer plavčka)

RS (Rdeči seznam) – Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82/2002, 42/2010); **E** (endangered) – prizadeta vrsta, **V** (vulnerable) – ranljiva vrsta, **O/O₁** – vrsta zunaj nevarnosti / možnost ponovne ogroženosti

UZZV (Uredba) – Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list RS 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014); **I** – Priloga 1 (poglavje A): živalske vrste, za katere je določen varstven režim za varstvo živali in populacij; **II** – Priloga 2 (poglavje A): živalske vrste, za katere so določeni ukrepi varstva habitatov in smernice za ohranitev ugodnega stanja njihovih habitatov

FFH (Direktiva o habitatih) – Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. 5. 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (Uradni list L 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/17/EU z dne 13. 5. 2013 (Uradni list L 158 z dne 10. 6. 2013) (Direktiva o habitatih). **II** – Priloga II: živalske in rastlinske vrste v interesu Skupnosti, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja; **IV** – Priloga IV: živalske in rastlinske vrste v interesu Skupnosti, ki jih je treba strogo varovati

BERN (Bernska konvencija) – Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (MKVERZ) (Uradni list RS 17/1999) (Bernska konvencija). **II** – Dodatek II: strogo zavarovane živalske vrste, **III** – Dodatek III: zavarovane živalske vrste

Vrsta	Rdeči seznam	Uredba	Direktiva o habitatih	Bernska konvencija
Navadni močerad <i>Salamandra salamandra</i>	O	I		III
Veliki pupek <i>Triturus carnifex</i>	V	I, II	II, IV	III
Navadni pupek <i>Triturus vulgaris</i>	V	I, II		III
Hribski urh <i>Bombina variegata</i>	V	I, II	II, IV	II
Navadna krastača <i>Bufo bufo</i>	V	I, II	IV	III
Zelena krastača <i>Bufo viridis</i>	V	I, II	IV	II
Sekulja <i>Rana temporaria</i>	V	I		III
Rosnica <i>Rana dalmatina</i>	V	I	IV	II
Plavček (barska žaba) <i>Rana arvalis</i>	V	I, II	IV	II
Debeloglavka <i>Pelophylax ridibundus</i>	V	I, II		III
Zelena žaba <i>Pelophylax kl. esculentus</i>	V	I, II		III
Zelena rega <i>Hyla arborea</i>	V	I, II	IV	II

Uporabljeni viri:

- DIREKTIVA SVETA 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7)
- Herpetološko društvo. 2010. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2011. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2012. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2013. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2014. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2015. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2016. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2017. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Herpetološko društvo. 2018. Varstvo dvoživk na Večni poti v Ljubljani. Končno poročilo.
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov. L 38/3
- Lešnik, A., 2003. Inventarizacija dvoživk (Amphibia) v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Končno poročilo.
- Lešnik, A., B. Zakšek & M. Govedič, 2016. Monitoring izbranih živalskih vrst (metulji, dvoživke, močvirska sklednica) pred pričetkom izvedbe gradbenih del za urejanje zadrževalnikov na območju OPPN Brdnikova. Poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 21. str. [Naročnik: Mestna občina Ljubljana.]
- Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS 78/2015)
- Pobješnjak, K., Lešnik, A. 2008. Spremljanje migracij dvoživk ob Večni poti v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Končno poročilo.
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02 in 42/10).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16). Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED2386> (18. 03. 2019)
- Začasne smernice za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (OVO MOL, ZRSVN, 2018)